СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 280. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 2-го грудня 1939. No. 280. Jersey City, N. J., Saturday, December 2, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1018. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

РУЗВЕЛТ ЩЕ РАЗ АПЕЛЮЄ ДО СОВЄТІВ У СПРАВІ ФІНЛЯНДІЇ

ВАШИНГТОН. — Хоч совєтський уряд відкинув попередню пропозицію американського уряду бути посередником між Фінляндією і Совєтами, то проте президент Рузвелт іще раз звернувся до Совєтів з листом, щоб вони старалися порозумітися з Фінляндією і не бомбардували міст та цивільного населення Фінляндії. Подібний лист вислав президент і до фінського уряду.

В американських урядових колах велике негодування на Совєти. Всі є того переконання, що в найближчім часі Америка поробить певні рішучі кроки супроти Совєтів. Як ці кроки будуть виглядати, покищо ніхто не знає. Та догадуються, що готово наступити зірвання дипломатичних звязків із Совєтами та відкликання з Москви американського амбасадора. Президент Рузвелт не хоче в тій важній справі сам рішатись і кликатиме на наради конгресових лідерів. Сенатор Питмен, голова сенатського комітету заграничних справ, вже заявився за те, щоб зо Совєтами зірвати дипломатичні звязки.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ГОСТЕМ У КОМІТЕТІ ДАЄСА.

ВАШИНГТОН. — Несподівано на переслухання комітету Даєса прибула пані Рузвелт, жінка президента, і сіла собі серед провідників Конгресу Американської Молоді, які ждали черги, щоби бути покликаними до зізнань у справі комуністичної діяльности в згаданім Конгресі. Самого Даєса в той час не було. Заступав його конгресмен Старнес, який, побачивши паню Рузвелт, припинив зізнання і, привитавши її, попросив забрати почесне місце серед членів комітету. Та пані Рузвелт відмовилась, волючи сидіти серед провідників молоді. Конгресмен Старнес питав паню Рузвелт, чи вона бажає в тій справі забирати голос. Вона відповіла, що це залежить від того, чи вона може комітетові сказати щось нове. В часі зізнань покликувано на свідків наперед тих людей, що зізнавали проти Конгресу Американської Молоді і стверджували, що там справді переважні впливи мали комуністи. Немов наперекір пані Рузвелт, тих свідків, з якими вона сиділа, передержано на кінець. В часі обідової пори пані Рузвелт попросила всіх сімох провідників молоді до себе на обід. Водночас заявила журналістам, що підчас переслухання вона не довідалась нічого нового.

ВИПОЛЮЮТЬ ЗЛОДІЙСТВО З ЮНІЇ.

НЮ ЙОРК. — Лава присяглих узнала винуватими вісьмох провідників юнії продавців ярини і овочів, за те, що вони здефраудували в юніях $175,000. Ті гроші складали члени юнії як вкладки і вписове. Коли прокуратура вмішалась до цеї справи, то в касі вона знайшла лиш тисячу долярів.

СОВЄТИ КУПУВАЛИ В АМЕРИЦІ ҐАЗОЛІНУ.

ВАШИНГТОН. — У звязку з совєтським нападом на Фінляндію в урядових колах тепер собі нагадують, що, почавши від першого вересня ц. р., Совєти закупили в Америці 500,000 барилок моторової ґазоліни. Дуже правдоподібно, що ця ґазоліна була вжита тепер у моторах совєтських бомбовиків у їх наїздах на Фінляндію, заключають знавці. Водночас знавці приходять до висновку, що Совєти довше підготовлялись до нападу; а також, видно Совєти не мають подостатком власної ґазоліни, тому мусять купувати в інших. Цей факт є також доказом, що Німеччина, під оглядом ґазоліни, не може від Совєтів сподіватись помочи.

НЕ ПОСИЛАЮТЬ СПАДКУ ДО СОВЄТІВ.

НЮ ЙОРК. — Місцевий суд видав цікавий засуд у справі спадку по одним чоловіці, який помер тут в Америці, а якого донька живе в Совєтах і на основі закону їй належиться по нім спадок у висоті $5,000. Тим разом суд рішив не виплачувати того спадку доньці померлого, а то тому, що в Совєтах конфіскують ті гроші і передають на державу. А коли ті гроші мають іти на совєтську адміністрацію, то краще, щоб вони пішли на тутешню, рішив суд. Супроти того ті гроші віддано до міської скарбниці. Минулих разів гроші точно виплачувано совєтським громадянам, хоч ті гроші відразу конфіскувала влада. Як зізнавали свідки в комітеті Даєса, в той спосіб річно Совєти діставали з Америки грубі суми.

УНЕВАЖНИЛИ СПИСКИ ЧУЖИНЦІВ У ПЕНСИЛВЕНІЇ.

СКРЕНТОН. — Федеральний суд розглядав справу реєстрації чужинців, яку в стейті Пенсилвенія почали переводити на основі спеціяльного стейтового уряду. Ухвалюючи реєстрацію, стейтові законодатні чинники перейшли границі своєї компетенції. Супроти цього реєстрацію уневажнено.

НА ЧЕРЗІ — БАСАРАБІЯ

БІЛГОРОД (Югославія). — Правда, що Югославія стоїть твердо при Румунії, але й тут панує переконання, що коли Совєти будуть домагатися звороту Бесарабії, то Румунія не могтиме поставити спротиву і віддасть цей край без боротьби. І виходить на таке, що по Фінляндії прийде черга на Румунію. Совєти наставатимуть, щоб вона віддала Болгарії Добруджу, а самі заберуть Басарабію. Біда в тому, кажуть у Югославії, що ні вона ні Туреччина не зможуть дати Румунії такої помочи, щоб вона могла думати про те, щоб ставити Совєтам опір. Болгарія певна, що Добруджу дістане назад.

СОВЄТИ НЕ ПУСКАЮТЬ БІЛЬШЕ ЖИДІВ

ПАРИЖ. — Совєтська погранична сторожа задержала кілька тисяч жидів, що втікали з польської території, що є під німецькою окупацією. Заявила жидівським утікачам, що совєтсько - німецька границя замкнена і якого більше до Совєтів не пускають. Та жиди не мають де вертатись і живуть у пограничній смузі без притулку.

ЗЛОДІЇ ВДАВАЛИ ФЕДЕРАЛЬНИХ АҐЕНТІВ

Три узброєні чоловіки, представившися за федеральних аґентів, дісталися до мешкання фабриканта Берґмена у Ґрейт Нек, на Лонґ Айленді, але почали так поводитися, що жінка власника почала кричати за допомогою. Крик жінки настрашив „аґентів" так, що вони втекли, не докінчуючи грабіжу.

ЗНОСЯТЬ ПОДРУЖЖЯ БЕЗ ЦЕРЕМОНІЇ

На основі стейтового закону в Ню Джерзі, що ввійшов у життя 1. грудня, в цьому стейті вже не буде признаватися подруж без законної церемонії, що їх признавалося досі як подружжя на основі „комон ло".

На основі неписаного закону чоловік і жінка, що перед знайомими представляли себе за подружжя, уважалися такими й перед законом, хоча вони не перейшли через звичайну церковну або цивільну церемонію.

ЗНОВУ ЗАСУД ЗА ТРОЄННЯ ЧОЛОВІКА

У стейтовім суді в Філядельфії, Па., признано винуватою вбивства першого ступня паню Милі Джякобе, котрій прокураторія закидала, що вона вструїла свого чоловіка аршеником.

Вона є 14. особою, засудженою за троєння для зиску.

„РИНОК РАБІВ"

„Комітет для поправи долі домашньої обслуги" нюйорської дільниці Бронкс підняв акцію за стримання наймання на вулиці муринок на домашню службу, що практикується в Бронксі. Комітет називає таке наймання „ринком рабів".

Комітет віднісся з протестом до стейтового департаменту праці.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПРОМОВ БРАВДЕРА

Проти запрошення Ерла Бравдера, комуністичного лідера, говорити на форумі громадянських свобод у Нюйорській Міській Колегії піднеслась буря протестів. З комітету, що видав це запрошення Бравдерові, зрезигнували два студенти.

КОЛІЗІЯ ПІД ТОРОНТОМ

Дня 10-го жовтня в таншипі Етобікоут сіпіярський потяг розбив автобус у хвилині, як той переїздив залізничний шлях. У розбитім автобусі згинуло семеро шкільних дітей і дві жінки. Погиблі діти були у віці між 6 і 11 літ.

УПАВ З ДАХУ ЦЕРКВИ

У Нюарку, Н. Джерзі, згинув, упавши з даху церкви, 55-літній направляч домів, Генрі Шлейґер. Під ним заломалося руштування.

ХОЧУТЬ ЗАВЕСТИ ПЕРЕНОСНІ РАДІЯ ДЛЯ ПОЛІЦІЇ

Поліційний департамент міста Ню Йорку застановляється над пляном дати своїм поліцаям переносні радія для збирання доказів.

Поліцай мав би носити таке радіо сховане під блюзкою. Не зважаючи на невеликий обєм, радіо має силу розголосити слова, сказані звичайним тоном, на віддаль 200 стіп довкола.

Комісар поліції Валентайн, подаючи вістку про цей плян на одних зборах студентів, додав: „Отже будьте осторожні на будуче, як говорите до поліцая".

ЗАБОРОНИЛИ КОМУНІСТИЧНЕ ВИДАВНИЦТВО

На припоручення пресових цензорів у Канаді, поперте директором цензури, міністер судівництва Ернест Лапойнт як урядуючий секретар стану заборонив видавати часопис Клеріон. Часопис Кларіон є органом комуністичної партії в Торонті і на його видання спочатку як щоденника, а опісля тижневика вижебрували комуністи гроші переважно від українських і чужинецьких робітників, бо по англійськи говорячі робітники не дуже ним захоплювались, тому і перестав він бути щоденником.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

„ДУХИ" В ТОРОНТІ

В домі Едварда Джовета на передмісті Іст Йорк у Торонті чути якісь таємні стукання, які розшматовують нерви Джовета і його родини.

Опівночі чути стукання найперше у фронтових дверях, опісля переноситься в інше місце дому, навіть чути їх під підлогою в їдальні. Члени родини не сплять і очевидно перелякані.

У пятницю, 13. жовтня (нещасливий день!), Джовет уже не втерпів і потелефонував на поліцію. Зявились два поліцаї, засілися коло дверей, і як опівночі почалося стукання, вибігли на двір, але „духа" не було.

Джовет оповідає, що перед тижнем згинув у залізничім випадку його брат.

УБИВ КІННОГО ПОЛІЦАЯ

24-літній Ернест Флок, що живе на фармі біля Естерґази, в Саскачевані, замордував на подвір'ю кінного поліцая, констабля Нормана Глідова, котрий прийшов був арештувати Флока під замітом крадіжу автового гумового колеса, батерії й „антифріза" з одної ґазолінової стації. Коли поліцай його арештував і хотів повезти в своїм авті, той кинувся на нього й молотком побив йому голову. Потім витягнув поліцая з авта, затягнув його в конаючім стані під шопу, а сам усів у поліцейське авто й утік, невідомо куди, зрабувавши в додатку ще й поліційський револьвер. Централя кінної поліції у Ріджайні вислала радіоапель до населення, щоби помогло в пошукуванні Флока.

Пізніші звідомлення подали, що Флок застрілився.

В ОПІКУ АМЕРИЦІ.

Важний історичний документ, званий Великою Картою Вольностей, що була основою розвою всіх політичних свобід в Англії, віддав англійський уряд у переховання на час війни американській конгресовій бібліотеці у Вашінґтоні.

На світлині англійський амбасадор, направо, врочисто доручує документ, що розвішений за ними, в руки Ліша, начальника бібліотеки.

СОВЄТИ ВДАРИЛИ НА ФІНЛЯНДІЮ БЕЗ ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ

КОПЕНГАҐЕН (Данія). — Вулиці міста Гельсінкі, столиці Фінляндії, завалені трупами. Можна бачити на вулиці таку сцену, як з горіючого автомобіля простягає руку крізь збите вікно молода жінка, мабуть уже нежива, обнята полумями вогню. Зпід завалених будинків чути стогін ранених і побитих. Це наслідки потрійного совєтського бомбардування. Подібне діялось по інших містах Фінляндії, на далекій півночі, у підбігуновий смузі. Президент краю проголосив воєнний стан, зглядно повідомив людність, що вибухла війна. Очевидно така війна, якої ніхто не виповідав, бо Совєти напали на Фінляндію в такий спосіб, що 16 годин держали і свою власну людність у цілковитій несвідомості щодо своїх намірів. І коли вже цілий світ знав, що совєтські літаки бомбардують фінські міста, цього не знали 180 міліонів людей у Совєтах. Допера пізніше видано короткий комунікат, коли вже совєтські війська висіли з кораблів на фінську територію.

Цілковита здача, або руїна.

Совєти поставили Фінляндії ультимат негайно приняти подиктовані умови, інакше з їхньої столиці, як їм сказано, й сліду не стане. Совєтський уряд теж заявив, що не буде говорити з теперішнім урядом Фінляндії. Мусить прийти інший.

Резиґнують, хоч нарід дає їм повне довіря.

Фінський парлямент виразив свому урядові повне довіря і призначив на оборону інтересів краю. Та супроти нещастя, яке зависло над Фінляндією, уряд заявив, що таки уступає, щоб відвернути катастрофу, себто цілковиту руїну краю з боку ворога, що є 50 разів сильніший. Новим премієром став соціял-демократ Таннер, що в 1937 р. перепав при виборах на президента краю.

Приймуть подиктоване.

З того, що передають заграничні кореспонденти, виходить, що Фінляндія таки не надіялась аж такого насильства з боку Совєтів. Їй не лишається тепер нічого іншого, а таки приняти все те, чого будуть Совєти домагатися, себто відступити їм морські бази і т. п. А це значить, що Фінляндія буде цілковито в руках Совєтів.

СОВЄТИ КАЖУТЬ, ЩО БУЛИ НАПАДЕНІ.

МОСКВА. — Як уже дійшло до того, що совєтському урядові треба було проголосити коротке звідомлення про напад на Фінляндію, то подано це в такий спосіб, що Фінляндія напала на Совєти, а Совєти були змушені себе боронити.

СКАНДИНАВІЯ ОБУРЕНА.

КОПЕНГАҐЕН. — В усіх скандинавських краях панує величезне обурення з приводу нападу Совєтів на Фінляндію. Молодь зголошує себе сотками у добровольці, щоб допомогти фінам у нерівній боротьбі з московським наїзником.

ЧЕЙМБЕРЛИН „ДУЖЕ ЖАЛІЄ".

ЛОНДОН. — Британський премієр Чеймберлин, коли прийшлось йому в палаті послів згадати за напад Совєтів на Фінляндію, сказав, що „дуже жаліє", що стався напад на малу, незалежну державу. Хоч уся симпатія британського парляменту була по стороні Фінляндії, то з другого боку як премієр так і посли уникали щось такого, що моглоб довести до напруження британсько-совєтських відносин, а змінити таким чином німецько-совєтське збратання.

НАСЛІДУЮТЬ НАЦІСТІВ.

ЛОНДОН. — Совєтський напад на Фінляндію розбирають у військових колах у такий спосіб, що совєтська стратегія йде слідом німців. Значить, атакує противника в дуже скорому темпі, з моря, повітря і з суші. І всюди несподівано. Та це може їм легко вдаватися з такою державою як Фінляндія, що має всього кілька міліонів населення і мало війська.

ІТАЛІЯ ОБУРЕНА, НІМЕЧЧИНА ПРИ СОВЄТАХ.

РИМ. — Нема найменшого сумніву щодо того, що напад Совєтів на Фінляндію стрінувся в Італії з загальним обуренням. Кажуть, що папа відізветься ще окремо до католицького світу, щоб молився за охорону Фінляндії перед атеїзмом. А уряд боїться, що як тільки Совєти „впораються" з Фінляндією, зараз посягатимуть на Балкан, себто там, де прийде до конфлікту з Італією.

БЕРЛІН. — Назагал німецьке населення дуже негодує на Совєти за їхній поступок супроти Фінляндії. Але націстичний уряд попирає Совєти. Так є, що про ці справи пишеться дуже мало в німецьких ґазетах.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З НАГОДИ ОДНОГО ПРИВІТУ

Розтрублюють американсько-українські найміти Москви, що ввесь нарід Західньої України вже не знає, як радіти, що є під „сонцем", себто під Сталіном. Покликуються при тому навіть і на „трудову інтеліґенцію", між якою ставлять на переді проф. Кирила Студинського, себто того з дуже нечисленних українців, що вважались за „багатіїв". Як відомо, проф. Студинський мав іще до світової війни гарну каменицю у Львові. Та це останнє не важне, як і не важне те, що ця „трудова" інтеліґенція витає Сталіна. Розуміємо її гірке положення. Розуміємо навіть те, що неодин певно кривить душею у тому святому переконанні, що може тим урятує не так себе, а якусь народню інституцію, якесь видавництво, чи можливість якоїсь праці для свого народу. Зате особливо зацікавив нас сам спис українських письменників. Ми завважили, що між західньо-українськими письменниками чи мистцями бракує імен багатьох визначних людей. Але які імена не булиб, вони українські. Ось вони: В. Пачовський, К. Студинський, В. Щурат, Д. Лукіянович, П. Козланюк, Я. Галан; Я. Кондра, М. Рудницький, І. Керницький, Я. Цурковський, А. Волощук, Ірина Вільде, О. Дучимінська, Р. Купчинський, М. Мельник, Ю. Шкрумеляк, В. Софронів-Левицький, О. Д. Гаврилюк, М. Яцків, М. Голубець, О. Боднарович, Е. Яворівський, К. Гриневичева.

Як бачимо, то на малу галицьку землю (а ті письменники самі галичани) і на польську неволю призбиралось таке поважне число українських імен. Маючи саме це на увазі, мимоволі приходить на думку: Скількиж то українських письменників мусілиб вирости за 20 років московської влади. у тій Великій Україні, яку каже Москва називати „щасливою Україною"? Отже між тими, що підписались як українські письменники „Радянської України", видніють ось такі імена, які подаємо за часописом „Канадійський Фармер": Гофштайн, Ферер, Тардов, Аделгейм, Альбертон, Аронський, Бейлінов, Волкенштейн, Гарцман, Гільдін, Каган, Кіпніс, Корнфельд, Луре Ноех, Луре Ноте, Мокрев, Муратов, Плоткін, Полянкер, Шахтман, Юхвід і інші.

Коли так глядимо на імена отих „українських" письменників „щасливої Радянської України", то в першу чергу насуваються такі питання:

1. Як довго виднітимуть іще імена тих західньо-українських письменників, що підписували згадану заяву?

2. Кому з них удасться вмерти природньою смертю, а не з рук чекістів чи десь у совєтських тюрмах?

3. Як буде виглядати спис західньо-українських письменників, колиб так вдержалася совєтсько-московська влада на тих землях яких 20 років?

Здається, що українцям не треба вести ніякої особливої протибольшевицької кампанії, а тільки треба навчитись читати по свому і своїми власними очима те, що передає сама совєтська преса про українське життя, себто про те, хто і як його творить. Кожний з нас, що дивиться з недовірям на Москву, хотів би в душі помилятись, хотів би думати, що може таки не є так зле. Але факти, голі факти, взяті з самої совєтської пропаґанди, не дозволяють сумніватись у тому, що Москва не то що спиняє розвій українського життя, але ще його паралізує, винищуючи свідомо те, що є справжнім витвором справжнього українського духа.

МАРКС ЧИ СУВОРОВ?

Червона Москва поликується завжди у своїй політиці на те, що вона держиться вірно Карла Маркса.

В „установчій адресі" Міжнародньої Асоціяції робітників, що була названа „Першим Інтернаціоналом", писав основник цієї орґанізації, Карло Маркс, таке:

„Безсоромне похвалювання, сміхугідне співчуття або ідіотська байдужність, з якими вищі кляси Европи дивилися на опанування Росією гірських твердинь Кавказу, як своєї здобичі, та на убивство геройської Польщі, на безмірні і безперешкодні завоювання цієї варварської держави, якої голова знаходиться в Петербурзі, а руки показуються у всіх кабінетах Европи, навчили робітників, що вони повинні зрозуміти тайни міжнародньої політики, слідкувати за дипльоматичною діяльністю своїх урядів, боротися проти неї в разі потреби всіма можливими засобами, а колиб виявилося, що ці засоби не мають сили перешкодити чомуб то не було, то договоритися про спільний протест і вимагати, щоб закони моралі і справедливости, що мають кермувати відносинами між окремими особами, були найвищим правилом і в відносинах між націями".

Ось так писав колись той, якого большевики визнають своїм учителем. А тепер спитаймо, чи у своїй політиці большевики додержуються згаданих вище засад, які проповідував Маркс? Чи визнають вони **„закони моралі і справедливости"** у своїй державі та в міжнародній політиці?

Загально відоме, що Ленін і Сталін винищують міліонами тих, що не думають так, як велять совєтські диктатори. Число цих жертв московського деспотизму визначать тільки пізніші історики. Росія під большевиками стала ще більше „варварською державою", ніж це було за царської влади. В міжнародній політиці большевицької Москви вже навіть найбільші політичні ідіоти Европи й Америки мабуть не шукатимуть засад „моралі і справедливости". Навпаки, московська підступність і криводушність далеко перевищила все, що бачила міжнародня політика Европи від римських часів. Хто хоче оцінити справедливо большевицьку „мораль", нехай шукає її у царів московських — Івана Страшного, царя Петра І., прозваного катом, у цариці Катерини II., прозваної у нас „голодною вовчицею" і т. д. Большевицька Москва ще від 1918 р. по-

ставила собі мету — завоюва- Захопивши, Білу Русь, Україну, Кавказ, Туркестан, Москва 1920 року спробувала була прилучити до себе також Польщу. „Дайош Варшаву!" — кричала кіннота Буденного, наближаючись до Висли. За російським військом ішло тоді „польське совєтське правительство, що складалося з поляків та польських жидів Ф. Дзержинского, Ф. Кона, Мархлевського і ін. Війна велася під кличами „світової революції" та боротьби проти польської шляхти. Але нема сумніву, що колиб тоді Польща стала була совєтською республикою, то Москва наложилаб на неї таке саме ярмо, як на інші народи, підбиті большевицьким військом.

Наслідком недавніх німецьких перемог Совєтська Росія дістала в свої руки західні українські та білоруські землі. Яким правом Москва посилає своє військо на наші землі? Чи цього вимагає „марксизм"? 1873 року діячі західньо-европейської революційної демократії — Віктор Гіґо, Йосиф Мадзіні, Мішле та інші в своїй декларації „Інтернаціональної Ліґи Миру і Свободи" писали:

„Ніяка особа, ніякий уряд, ніякий народ не сміє ні леґально, ані під якоюнебудь притокою заволодіти іншим народом через анексію, завоювання чи будь-яким іншим способом". Совєтська Москва заявила несподівано для всіх, що вона має „охороняти життя і майно своїх однокровних братів" — українців та білорусів, що були під польською владою. І тут московські володарі не йдуть за ідеями марксизму, а за імперіялістичною традицією російських царів. Різниця тільки в півслові. Цариця Катерина „охороняла" **одновірних** українців та білорусів, большевицька Москва говорить про **однокровних** братів. Від релігії перейшли до раси. Коли вже на це пішлося, то замітимо, що всі учені дослідники ствердили, що українці — народ зовсім відмінний щодо раси від москалів. Кров московська не має спорідненности з кровю українською, Москалі стоять ближче до східніх, азійських народів.

1834 року писав про так звану російську проблему довголітній Марксів співробітник, Фридрих Енґельс:

ти ті народи, що вирвалися були з російської неволі. Цю ціль вона виконувала уперто і послідовно, кровю і залізом.

„Коли у мене є мова про Росію, то я говорю не про російське царство, а виключно про Великоросію, то є про область, що на заході кінчається губерніями Псковською і Смоленською, а на півдні Воронізькою та Курською". Отже Енґельс визнавав Росію лише в етнографічних границях Московщини. Але наслідком московських царів — большевицьким комісарам „тісно" в своїй території. Москва звикла до грабування чужого. Тому слідом за Західньою Україною московське військо захоплює Прибалтику і загрожує Фінляндії. Чи ті малі державки загрожували Москві, чи перешкоджали вони Совєтському Союзові? Ні. Але Москві ге коле очі, що вони — литовці, латиші і естонці москалям „платити за сонце повинні"... Московські довгі руки загребущі, утроба „матушки Расеї" без дна. Не в словах Маркса та Енґельса шукає большевицька Москва оправдання для свого походу на чужі народи, а виключно в московській завойовницькій історії. В ті дні, коли московська червона армія рушила на захід „визволяти" західніх українців та білорусів, московська преса згадувала не Маркса, а російського ґенераліссімуса Суворова.

Це той Суворов, що задушив польське повстання під проводом Косцюшка і взяв приступом Праґу, передмістя Варшави. Маркс уважав боротьбу польського народу проти царської Москви за геройське діло. Але „марксівська" Москва прославляє царських ґенералів, що душили Польщу. Від Суворова вже зовсім недалеко й до Паскевича, Дибича та Муравйова — „Вішателя", що боролися з польським революційним рухом 1830 та 1863 року. Може ще по смерті дадуть цим царським служакам нагороди — ордер Леніна — за те, що клали основу під Совєтський Союз? Миж бачили, як у червні ц. р. Москва святкувала перемогу царя Петра І. під Полтавою над Карлом XII. шведським та гетьманом Мазепою. Ще дочекаємося й інших дивоглядів.

Г. С.

Чи не воєнна гістерія?

(Надіслане з Канади).

Буває, що коли якийсь край знаходиться в труднім положенні, як, наприклад, у часі ширення епідемій, що десяткують населення, або в часі громадянської війни чи революції, або в війні з зовнішнім ворогом, тоді проявляється серед нього сильне подразнення нервів, що прибирає вид гістерії. Ту гістерію використують деякі людці зпід темної звізди на те, щоб осягнути свої особисті або партійні користі, а також щоб нацькувати публичну опінію на свого особистого чи партійного ворога.

Відомо бо, що в замішанні чи в мутній воді лекше дасться ловити рибу. Таке бувало за царату в Росії, коли в прикрих для нього часах, члени „чорносотенних" істінно-русских" орґанізацій, всякі Маркови і Пуришкевичі, вели темну, заголюкану юрбу на погроми, кричучи: „бий евреєв і інородцев да спасай Расею".

Таке бувало і в Польщі, де за влади Ґрабських чи Войцеховських роблено поґроми на українців та українські культурно-освітні установи. Це також ділось особливо тоді, коли з Польщею було недобре. Таке саме практикується і в царстві „фельдмаршала пролетаріяту", „ясного, теплого сонічка" Сталіна. Коли не вдаються всякі „пятилєтки" або показується розстрій у промислі, копальняній індустрії, комунікації, тощо, тоді винується за невдачі не комуністичну систему, не большевицьку диктатуру, лише всяки уроєних саботажників, від українських, білоруських та грузинських націоналістів почавши, а скінчивши на тій власне партійній, комуністичній опозиції, яка саме ті невдачі передбачувала й перед ними перестерігала.

Щось подібне розпочинається вже в Канаді і то саме в провінції Алберті, де звичайно беруть свій початок всякі новості, не започатковані ще в інших частях домінії. Населення є тут мішане, багато є еміґрантів зо Злучених Держав, що по громадянській війні перенеслись до Алберти, а мало є холоднокровного, розважного анґльосаксонського елементу. Є теж багато іміґрантів із середущо-східньої Европи, що привикло піддаватись усяким радикальним, нерозважним та підбурюючим до непослуху владі кличам. Не дивота, що навіть по фармах, а не то по містах, є багато комуністів. Не дивота, що до влади прийшов тут у 1921 р. уряд Злучених Фармерів Алберти, зложений у більшості з демаґоґів, що з лібералів і консерватистів, цебто міської буржуазії, нагло перемінилися в оборонців вızискуваних і гноблених промисловцями і фабрикантами фармерів. Не дивота теж, що до влади потрапив тут прийти уряд таких блоферів і демаґоґів як суспільно-кредитовці, що обіцяли місячні дивіденди всім дорослим, а скінчили на тім, що хотіли завести цензуру преси і відібрали мешканцям сільських дистриктів шкільну автономію і перевели централізацію шкільництва, проти волі населення, яке у виборчій кампанії обдурювали дивідендами, скасуванням фармерських обдовжень і позичками на заложення бизнесів та монетарною реформою і переданням кермування кредитом у руки населення, хоч це останнє лежить поза компетенцією провінції.

Тепер знову розпочалося з іншої бочки. У місті Келґарах, що лежить у південній Алберті і числить несповна 90 тисяч мешканців відбувались недавно міські вибори. Вибирали і шкільних тростісів. На це становище кандидував як незалежний кандидат якийсь пан Стар. Щоб зискати розголос і популярність, почав грати ролю гура-патріота, бо був певний, що в часі воєнного подразнення потрапить тим чином заімпонувати виборцям. Взяв у руки **шкільний учебник** з вищих кляс п. з. **„Сьогоднішній Світ"** (по анґлійськи: „Ворлд оф Тудей") і **знайшов там „погубну націстичну пропаґанду"**. Дарма, що цей учебник видали не жадні німці-націсти, але такі анґльосаксонці з діда-прадіда як професор келґарської нормальної школи Мек Доґел та Ґілберт Петерсон, автор „Історії Британії" і Канади та спільник видавничої спілки Райерсон Прес у Торонті. Щож до націстичної пропаґанди, то знайшов її Стар у такім уступі вище згаданої книжки: „По світовій війні Німеччину приневолено прийняти понижаючий мир. Хоч армія не була розгромлена, то уряд упав. Мировий договір приневолив Німеччину до заплати вдішкодування в неможливій висоті і зречення важних територій як на сході так і заході". На гадку п. Стара в словах „понижаючий мир" міститься ця „погубна націстична пропаґанда", тимбільше, що дальше в цій книжці, відповідно до закиду п. Стара, автори розписуються багато про бідування Німеччини внаслідок бльокади аліянтів, одначе ніде нема найменшої критики Німеччини за злочини, поповнені перед і в часі 1914-18 років. У дальших своїх закидах накидується Стар і на премієра Ейберґарта, що є теж і міністром освіти і є німецького походження та каже, що йому дивно, що він так добродушно дозволяє іґнорувати злочини в книжці, що має за завдання вчити новітньої історії, а крім того автори представляють нам понуру й пригнобливу картину повоєнної Анґлії.

Розуміється, що Стар осягнув свою ціль, цебто розголос не менший від відомого шевця з Ефезу, що то спалив святиню богині, щоби перейти до історії. Про нього заговорила преса, бо едмонтонський щоденник „Едмонтон Джорнал" написав передовицю п. з. „Уникати воєнної гістерії" і признає, що умови перемиря й опісля миру вимушено на Німеччині і що вони були для неї понижаючі, але каже, що вони були справедливою карою за злочини і в опінії міліонів людей в аліянтських краях не були застрогі. Обурюється лиш цей щоденник ствердженням, що німецька армія не була розгромлена. Заговорив про це і келґарський щоденник „Келґарі Албертан". Боронить він згадану книжку і твердить, що інкримоване речення є згідне з правдою, та що таке пишеться в усіх інших учебниках, що описують політичну й військову історію. Заговорив теж в обороні книжки і сам її автор, проф. Мек Доґел і жалує лиш непотрібно вжитого слова „понижаючий". Каже він, що книжка є лиш наведенням дійсних фактів, що тоді відбувались і багато з неї зачеркнуто з писань тодішнього премієра Ллойда Джорджа. В обороні книжки виступило теж Албертійське Учительське Стоваришення, що з негодуванням відкидає закид, що книжка є націоналістичною пропаґандою і твердить, що автор її є щирим борцем за демократію. Секретар стоваришення Барнес закидує теж, що саме **критика** цього учебника сильно **пахне тоталітарною атмосферою.**

Також і департамент освіти забрав слово в справі тої книжки. Він заявив устами заступника міністра д-ра Мек-Нелі, що назначив комісію з 5 визначних едмонтонських учителів і шкільних принципалів, яких завданням буде переглянути цю книжку й усунути з неї речення, які видаються невідповідні і можуть бути в двоякий спосіб інтерпретовані.

Ми навели цілу цю подію з албертійським учебником як приклад до чого може довести воєнна гістерія, та що з такою хворобою треба справді боротись такcамо як і з ворожою пропаґандою.

В. Будзиновський.

НАЙМУДРІШИЙ

(Оповідання).

(1)

Никешук Артим, то наймудріший і найгосподарніший хлоп на всю околицю. Другого такого не знайдеш ні в тих сторонах, ні далі поза ними. Бодай так думав сам Никешук **Артим**. А як то він так думав, **то** це мусіла бути правда... **саме тому**, що він був наймудріший. Що скаже наймудріший, **то це хіба свята правда.**

А люди в селі говорили інакше про Артима Никешука. Може тому, що люди дуже радо обертають кота хвостом. Хоч Артим Никешук не кіт і хвоста цілком не має, то люди таки обертали його, чи його мудрість. Вони казали, що йому хибує одна клепка і що він дуже немудрий господар. Казали, що якби не жінка, то його господарство давно був би чорт узяв.

Що Артим Никешук не конче наймудріший у селі, ні на всю околицю, свідчила би одна його пригода. Як би був мудрий — люди казали, — то тої пригоди, з котрої ціле село сміялося, не мав би. То було так:

Раз, коли Никешук вертався з поля і перед своїми ворітьми зійшовся з кумом Булюком, той Булюк промовив до нього:

— Артиме! В твоїх воротах одна дошка вже геть перегнила. Ось-ось і вилетить. Як на ніч спустиш собаку, то вона дірою вилізе на вулицю. Нехай надійде шандар, то застрілить її. Ще й кару заплатиш. А нехай, сохрань Господи, покусає кого... не шандар, а твоя собака... то будеш мати біду. Заплатиш за подерті штани, за шпиталь, за біль. Ще й посидиш, небоже, в Івановій хаті. Ти тих воріт не лишай. Зараз поклич столяря і кажи залатати.

Артима Никешука напав неабиякий жах. Він зараз післав по столяря. Столяр прийшов і як став палицею гатити по тій дощці, то вона геть розсипалася, полишаючи на своїм місці діру. Собака справді могла пропхатися нею.

Зачався торг. За нову дошку, за цвяхи і за роботу столяр зажадав цілого ґульдена. Хоч Никешукові не видалось задорого, він з привички став торгуватися. Торгувався довго і завзято. Нарешті, коли столяр спустив на вісімдесять і пять крайцарів, прийшло до згоди. Столяр зараз взявся до роботи і ворота залатав новою, гибльованою білою дошкою.

Вставлена дошка, що своєю білістю відбивала від почорнілих решти дошок воріт, вже здалека показувала людям, що Артим Никешук запопадливий і розумний господар. По кількох тижнях дощі і порохи майже вирівняли фарбу. Всеж таки нова дошка ще не почорніла так як інші. Вона тільки посиніла. Попри хату Никешука знов іде раз кум Булюк і зачав з ним розмову. Коли так балакають про це й те, Болюк глянув на ворота й каже:

— Чорні ворота з такою ясною плямою зараз показують, що це латанина, неначе лата ззаду на штанах жебрака. Такий господар як Артим Никешук, міг би свої ворота помалювати.

— Я вже нераз сам про це думав, — сказав Никешук. — Чоловік має стільки роботи і стільки клопотів, що все забуває і все відкладає. Добре, що ви пригадали. Я гадаю, що мені стане на фарбу, хоч би й найліпшу. Робота й так не буде коштувати, бо ворота помастити фаброю не велика штука. Таку штуку втне й пастух.

Артим поїхав до міста сам і купив бляшану пушку фарби світло червоної. Такої, що аж за очи [illegible]. [illegible] помастив ворота. Люди аж ставали призираючися, такі були гарні ті червоні, світлі ворота. Біда була тільки в тім, що проклята фабра дуже поволі сохла. Циган, вірна собака Никешука геть замастилася і годі було її витерти, чи цю фабру сполокати з нього. Гірше було те, що жінка Никешука замастила собі нову спідницю. Не помогли ні окріп, ні зола, ні мило.

— Пусте! — подумав Артим. — Невелике нещастя. Замащена спідниця придасться при роботах. Мене ще стати на нову спідницю, щоби жінка не вередувала. Собака від тої фарби не згине. Не вадить, що люди якийсь час будуть з неї сміятися. Вона того не розуміє і сердитися не буде. Собака ліниться, раз у раз підростає нова шесть. Колись зафарбована і докупи зліплена шесть таки злізе, на верх вийде нова і чиста.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЩЕДРІСТЬ.

Відкриваючи засідання румунського парляменту, румунський премієр заповів, що уряд переведе далеко йдучі реформи. Між іншим хоче реформи відношення до національних меншин.

Двацять літ існувала Румунія на гнеті меншин, а тепер збирається давати їм якісь права.

Чого гризе совість Румунію, що рішається на таке діло? Думає вмирати?

КОЖНИЙ МАЄ СВІЙ КЛОПІТ.

Журилися пятьсот жінок разом на конференції в Ню Йорку, як їм дістати служниць.

Журилися певно десь поза цею конференцією може пятьсот разів по пятьсот жінок, як дістатися десь на службу.

РАННЄ РІЗДВО.

Можнаб сказати, що цього року буде Різдво вчасно, коли діти вже тепер починають висати листи до св. Миколая з просьбою за дарунками. Думають певно, що Різдво можна так пересунути, як президент пересунув День Подяки.

І коли судити по річах, за які вони просять, то діти не знають доброї одежі.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ.

Розговорилися жінки в одному жіночому клюбі в Ню Рошел, коло Ню Йорку, про те, які програми повинні би давати жінкам радіові години. Як одна бесідниця подала їм, що на 378 годин радіових програм на тиждень лише 45 хвилин призначено для справ домашнього господарства, то жінки рішили зажадати від радіових стацій, щоб зменшили програми про романтичні справи, а присвятили більше часу практичним справам домашньої господарки.

Цікаво, що зроблять ці жінки, коли, прийшовши додому, почують лекцію про домашнє господарство? Перекрутять радіо на „романтичну" програму?

БІДА З МОВОЮ.

Директор клініки мови в міській колегії Ню Йорку нарікає, що в Ню Йорку англійська мова стає щораз гірша і гірша.

Каже він, що нині в розмовній мові пересічного нюйорчанина багато більше мовних помилок, як він помічував їх вісім літ тому.

Коли, не зважаючи на всі заходи шкіл поправити мову нюйорчан, мова всетаки псується, то чи не пора би була вже для професорів почати вчитися цеї зіпсутої мови?

ЧЕСТЬ, КОМУ ЧЕСТЬ.

Відкрили в Ню Йорку оперовий сезон. Розписалися широко про це відкриття газети. І помістили з відкриття багато фотографій. Оперових співаків, музик? Ні, багато одітих пань, що в цей перший день були в опері.

ЯПОНСЬКА ПРОПАГАНДА.

Ліґа Сіно-Корейських Народів піднесла публичний заклик до американців припинити японську пропаганду, що поширюється в Америці й проникає аж до американських шкіл.

Каже ця Ліґа, що ця пропаганда противиться американським інтересам на Далекому Сході.

Які інтереси мають на Далекому Сході китайці й корейці, знаємо, і що японська політика їм противна, теж знаємо. Та які там інтереси Злучених Держав?

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СЛІДКУВАТИ ЗА РОБОТОЮ ПОЛЯКІВ.

У „Ню Йорк Таймсі" з неділі, 19. листопаду ц. р., є поміщена стаття з Вашинґтону під заголовком „American Bishops pledge Polish aid", в якій є підписи вісьмох католицьких єпископів і архиєпископів (одно імя звучить по польськи), які, спираючись на слова папи римського, висказують великий жаль і симпатії до Польщі і називають поляків „Noble christian people" та обіцяють якнайбільшу поміч. Головою комітету є Rev. Hugh C. Boyle з Пітсбурґу.

І ось насувається питання, чи відома є тим високим церковним достойникам історія української церкви (як гр.-кат. так і православної) під Польщею. Чи відомим їм є, скільки наших священиків згинуло в часі пацифікації, або скільки було арештованих перед самим упадком Польщі.

В Англії почав виходити журнал під назвою „Free Europe", в якім музика Падеревскі видав поклик під з. „An appel to the Civilized World" і плаче перед світом та каже, що „стид світові, що позволив на кримінальний напад на Польщу".

Українці видали були просьбу до цивілізованого світу вже тому сімнацять літ. Але тоді Польща виливала найбільше помий на нас та пускала найбільше брехонь про наш нарід і нашу слушну справу.

У Франції, як подають часописи і радіо, завдяки польським заходам є вже „Польська Република". Французи відступили якийсь там фільварок, де є хати і стайні і одна гарна будівля, на „парлямент" і він має там до тої „републики" перенестись. — Щож, краще те, ніж нiщо.

Тепер уже нема польського „моцарства" і нам нема чого протестувати проти гнету поляків. Але нашим завданням є слідити рухи поляків і на всякі зазіхання Польщі на наші землі реаґувати відповідними інформаціями.

Д. Зальопаний, Когоз, Н. Й.

БРАВДЕР У ЄЙЛІ.

Ерл Бравдер, генеральний секретар комуністичної партії Америки, промовляв до студентів Єйльского університету. Студенти слухали — одні з вдоволенням, інші гукаючи.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КАРНЕҐІ, ПА.

Листопадові Свято.

В неділю, 5. листопаду, загостив я до Карнеґі і мав нагоду бути на Листопадовім Святі. По Службі Божій була панахида, до якої вкруг гарно удекорованої могили стали з хоругвами всі братства і сестрицтва. Вечором відбулася концертова програма в салі, де було звиш 400 присутніх.

Свято відкрив о. М. Кучер річевим вступним словом, наводячи, що Перший Листопад світить нам шлях до боротьби з теперішними окупантами України, яку то боротьбу мусимо докінчити й осягнути нашу ціль. Чисельний хор виступив у народних строях під управою гарного юнака і молодого диригента Бориса Хоптяка й відспівав добре пісні: Живи, Україно, Гайворонського, Сонце заходить, Роздольського (з сольом п. Астріяна) і Ой, зійшла зоря, Леонтовича. Були сольоспіви панни А. Венгрин, що відспівала „Веснівку" Матюка, а пані Кучер відспівала кілька народніх стрілецьких пісень.

Одною з найкращих точок був виступ дитячого хору, дівчаток в українських народніх строях, що відспівав кілька пісень, переплітаних коротенькими декламаціями. Було також фортепянове сольо. Говорили: М. Хайдога, о. С. Мусійчук (гість з Юнгставну), о. Лев Кушнір (з Ботлер, Па.), адв. В. Оницків і англійською мовою молодий М. Скрабут з Ембрідж, Па. Всі бесідники промовляли на тему значіння Першого Листопаду 1918 р. і натаврували сталінський забір західних земель та гітлерівський договір зо Сталіном. Бесідники твердили, що дух українського народу невмирущий і він набере сили та створить іще раз Перший Листопад і скаже катам: „Зась від України! Україна для українців!" На зазив о. С. М. зібрали присутні $32.32 на піддержку потерпілих у боротьбах і на визволення України.

Треба замітити, що підчас програми була в салі трохи метушня, а це може тому, що програма була задовга, а особливо забагато довгих бесід. Одначе хорів, соль і декламацій вислухали всі з великою увагою. Треба підкреслити, що карнеґійська громада, яка є переважно лемківська, вже освідомлена, що видно з програм і її активности. У тому значна заслуга невсипущого працівника, пароха о. Кучера і його дружини.

На закінчення ще раз виступив хор і відспівав кілька стрілецьких пісень. За гарну програму хору і дітей належиться признання диригентові Борисові Хоптякові, що за короткий час свойого вчителювання в Карнеґі все те добре вивів.

Свято закінчено словом пароха і відспіванням „Ще не вмерла".

Гість.

—o—

ЙОНГСТАВН, О., І НЮ КЕСЛ, ПА.

Листопадові Свята.

В Йонґставні влаштували цього року 12. листопаду, концерт Листопадового Свята при укр. прав. громаді — хор „Бандурист" і велика українська школа. До панахиди за жовнірів-борців України стали три священики: оо. А. Воронкевич з Ню Кесл, місцевий парох і о. В. Загоруйко з Шерону, який виголосив відповідну проповідь. Співав панахиду хор.

В концерті тогож вечора взяли участь — мішаний хор, який виконав пісні: „Чуєш, брате мій", „Козака несуть", „Коло млина яворина" „Засяло сонце золоте", „Вкраїно мати, кат сконав", „Слава Вкраїні" й інші, головно у-кладу М. Гайворонського; деклямували панни А. Пашович і Ю. Темник. Виступав також хор чоловічий з піснями: „Гей у мене був коняка", Гей, нуж хлопці, до зброї", „Ой у лузі червона калина" і „Хлопці алярм". Деклямував В. Сильчак. Панна Оля Мусійчук відспівала своїм кольоратура-сопраном дві пісні Гайворонського: „Ой козаче мій", і „Ой, казала мати".

Деклямувала панна М. Крамар, котра щойно приїхала з ріних земель. Найкращою точкою був вишколений хорик дитячий під управою панни Ір. Мусійчук, що приграла на піяні. Виступала також уся школа з піснями і деклямаціями, що найліпше подобалося публиці. Гарно виголошувані віршики зворушили всіх, а головно „Молитва української дитини" О. Грицая, яку виголосила М. Максимович, а діти підчас того клячали.

Промови виголосили о. Воронкевич, о. Загоруйко, місцевий парох і п. Ліско з Ню Кесл, Па. Була збірка на визвольну акцію, що по обтягненні малих розходів вислано її через Обєднання в сумі $7. Зложили по $1: В. Мудрак, М. Стахура, І. Бурий, о. Загоруйко, о. Воронкевич; по 50 ц.: М. Гладьо, М. Виришак, К. Ліско, о. С. М., З. Попів, А. Кравець, Т. Періг; по 25 ц.: М. Василько, Д. Ґула, Брилич, Пусь П. Заміщак, В. Темник, А. Юрчак, А. Падучак, А. Косач, М. Коридович, П. Саглі-ґа, Т. Нановський, М. Боберська, М. Санаґурський, А. Войтик.

Наступної неділі, 19. листопаду, хор Бандурист дав також саму програму Листопадового Концерту в Ню Кесл. І там панахиду відправили всі повище названі священики з проповідию о. С. Мусійчука і зо співом хору. Громада ця невеличка, але з приходом тут нового пароха, о. Воронкевича, є надія, що вона скріпиться, і що громадяни візьмуться до національної праці. На обох концертах в промовах висказувано протести проти загарбання наших західньо-українських земель комуністами. Загал погодився з промовцями, що наш нарід не спочине, аж вибore самостійну соборну українську державу.

Гість.

СИПІЯР ВІДПРАВИВ РОБІТНИКІВ

З огляду на ощадність у видатках з сипіярських шап у Вінніпеґу відправлено від праці поверх 100 робітників, що працювали там довгі роки. Є чутки, що буде більше відправлено робітників у цілій західній Канаді.

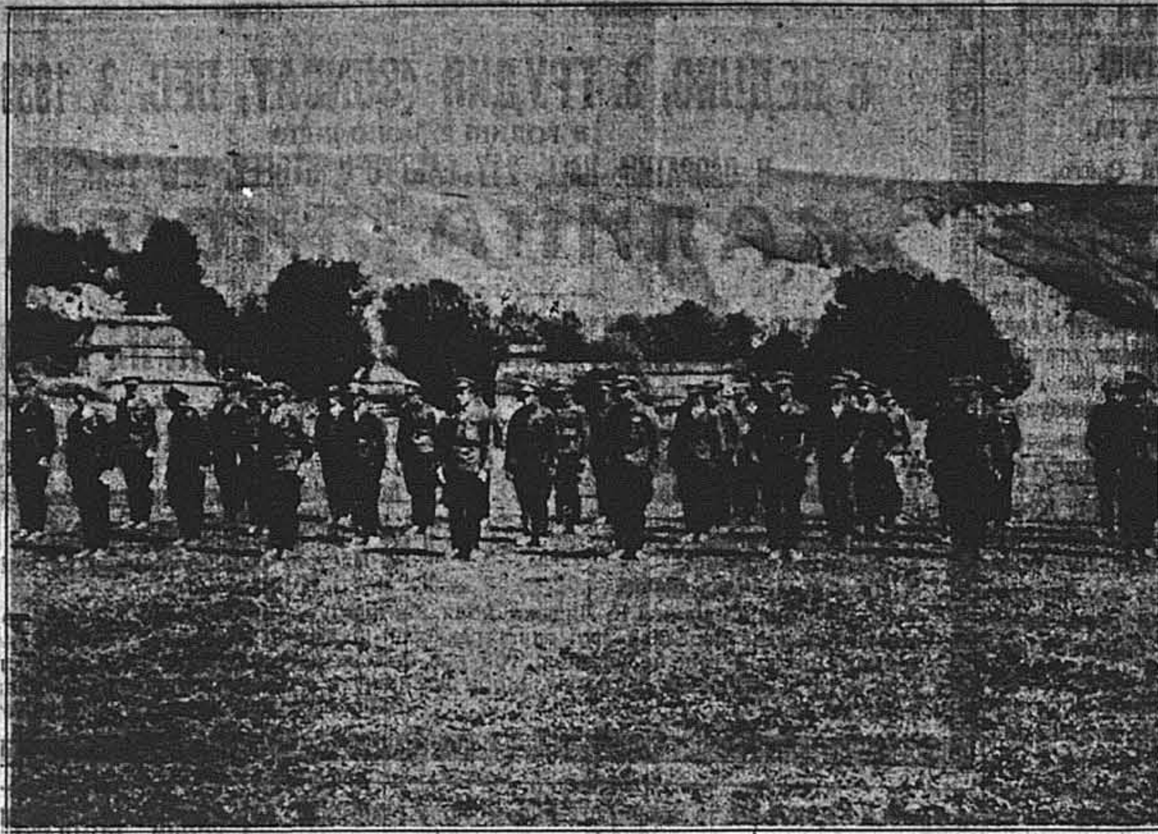
ДОМАГАЮТЬСЯ КОНСКРИПЦІЇ.

Ст. Вітал відділ Канадійського Леґіону ухвалив резолюцію, в якій домагається загальної конскрипції всіх багатств Канади на протяг війни.

Таксамо Трансконa відділ Леґіону домагається у двох резолюціях конскрипції майна і людей та контролі цін споживчих товарів.

НІМЕЦЬКИЙ ГЕРОЙ.

Капітан Ґінтер Прін, командант німецького підводного човна, що затопив 14. жовтня англійський воєнний корабель „Ройел Овк", а недавно затопив іще один воєнний корабель, незгаданий поіменно.

Сцена з нової української фільми „ГАЛИЧИНА", продукції Укр. Фільмової Спілки „КАЛИНА". Повища світлина представляє спортову організацію „Луг" при вправах на площі біля села Потік, повіт Рогатин. Не довго та молодь в тій організації тішилась своєю силою, бо хоч та організація була легальною під польською владою, то й так стала розвязана тою владою. **Не вірили поляки навіть тим, які без зброї в руках дивилися їм в вічі.**

УКРАЇНСЬКА РАДІОВА ПРОГРАМА ПРИПИНЕНА

З огляду на те, що заряд канадійської радіопередачі не дозволяє у воєннім часі передавати через свої стації програми чужими мовами, дирекція української програми, під проводом п. Я. Самотілки, була приневолена припинити свою пів-годинну програму, яку передавано що тижня у вівторок вечором з Гамілтону. Для українців це велика втрата, бо була ця програма наскрізь артистична і брали в ній участь найдобірніші сили. Онтерійські українці нетерпеливо очікують хвилини, коли знову буде можливість цю програму відновити.

ВКРАВ ЛІТАК У СУДБУРАХ

Поліція заалярмувала цілу Канаду 15 жовтня, коли якийсь узброєний чоловік вкрав у ночі літак з летовища Остен Ейрвей в Лейк Ремзей, коло Судбур. Невідомий тип зловив сторожа, завязав йому уста, всів на літак і пропав. Здогадуються, що літак украли бандити, які плянують напад на якийсь банк.

Трудне завдання.

Адвокат стає в суді як свідок у якійсь справі.

Предсідник суду, по загальній промові до свідків, звертається до адвоката:

— Забудьте на хвилину, що ви адвокат, і говоріть правду.

—о—

— Дорогий, якби я поїхала далеко, дуже далеко від тебе, чи ти й тоді любив би мене?

— Ще й питаєш! Таж сама знаєш, що чим дальше ти булаб від мене, тим більше я любив би тебе...

НА НАСТУПНИЙ РІК.

Фабриканти гуми випустили цей модель купелевого костюму, зроблений з гуми.

ЦЕРКОВНІ ВІДПРАВИ

ЖІНКИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВОЄННОЇ СЛУЖБИ

Тисячу вінніпеґських жінок вписалися на курси першої помочи і доглядання хорих, які дає товариство Ст. Джан Амбюленс. Більшість тих жінок мають надію віддати свої услуги в часі війни.

Лекції дають добре знані лікарі. Кожного вечора є вісім кляс, на яких буває пересічно по 50 осіб. Дотепер кляси тібувалися в старім судовім будинку на вулиці Кеннеді, але показується конечність запровадження кляс в університетськім будинку на Бродвею.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

На вічу.

Бесідниця:

— Де булиб нині мужчини, як би не було жінки?

Голос з публики:

— В раю!

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (31)

Тарзан і його товариші були перед неминучою катастрофою. Перед ними зловіщо шумів водопад, якого годі було виминути. Як довго Пері мав весло, положення мало сякий такий вигляд. Тепер, коли він віддав, справа стала майже безнадійна. Дженета подумала, що сила Перія заважить більше, ніж її.

Звертаючись до Перія і даючи йому своє весло, вона закликала: „Греби!" Пері почав знов гребти. Але тепер дівчина сиділа безділно. А в тій завзятій боротьбі з рвучою рікою навіть сила Дженети багато заважувала. Без її помочи вони таки не добились до камінного гребеня, а пробігли його мимо.

Тарзан шукав іншого ратунку. Завважививши недалеко над берегом, у скалі, дерево, він звелів усім туди гребти. Гиляка того дерева виставала над водою. З неї звисало довге бадилля, що його є стільки по нетрах. Тарзан мав плян. Та колиб цей плян не вдався, він знав, що вони пропащі.

Він уже навіть бачив недалеко перед ними, як заломлювалась вода і спадала вниз. Це було питання кількох хвилин. Гребці гребли в напрямку дерева і це до певної міри їм удалось. Переїжджаючи попід гиляку, Тарзан вискочив немов з катапульки і вхопився за гиляку. Миттю він урвав один кінець бадилля.